

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής
Ανάπτυξης Φαρμακοποιών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΕΕΑΦ-ΠΦΣ
εργαστήριο φαρμακείου

Αθήνα, 15/10/2019

Αρ. πρωτ: 4181

ΠΡΟΣ: Μέλη Φ. Συλλόγων Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας
ΘΕΜΑ: Σεμινάριο Εργαστήριο Φαρμακείου για τα μέλη των Φαρμακευτικών Συλλόγων Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας, περιφέρειας Πελοποννήσου / Σάββατο 9 Νοεμβρίου και Κυριακή 10 Νοεμβρίου 2019

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά σας ενημερώνουμε για την απόφαση του ΠΦΣ και του ΙΔΕΕΑΦ να διοργανώσει Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για τους φαρμακοποιούς, ανά γεωγραφική περιφέρεια, σε συνεργασία με τοπικούς Φαρμακευτικούς Συλλόγους, το οποίο θα περιλαμβάνει διάφορες γνωστικές ενότητες, σύμφωνα με τις ανάγκες του σύγχρονου φαρμακείου.

Ένας κύκλος του προγράμματος αυτού αφορά σεμινάρια εργαστηρίου φαρμακείου με θέμα: **«Υποδειγματική Παρασκευή Γαληνικών Σκευασμάτων - Διασφάλιση Ποιότητας στο εργαστήριο του Φαρμακείου σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Φαρμακοποιία», διάρκειας 8 ωρών** (2 ώρες θεωρίας & 6 ώρες πρακτικής), τα οποία τελούν υπό την αιγίδα του Τμήματος Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ και του Τμήματος Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Πατρών. Θα υλοποιηθούν με την επιστημονική ευθύνη του Επ. Καθηγητή Φαρμακευτικής Τεχνολογίας του Τμήματος Φαρμακευτικής ΕΚΠΑ, κ. **Παρασκευά Δάλλα** και της Επ. Καθηγήτριας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας του Τμήματος Φαρμακευτικής Πανεπιστημίου Πατρών, κ. **Σοφία Χατζηαντωνίου**.

Τα σεμινάρια αυτά πραγματοποιούνται σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία, ως κλάδος, επιδιώκουμε να αναβαθμίσουμε τον ρόλο μας και να θωρακίσουμε το εύρος των γνώσεών μας, στο πλαίσιο ενός σύγχρονου φαρμακείου των Υπηρεσιών και της Φαρμακευτικής Φροντίδας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής
Ανάπτυξης Φαρμακοποιών

Σας καλούμε να δηλώσετε τη συμμετοχή σας στο σεμινάριο που θα διεξαχθεί, στην περιφέρεια της Πελοποννήσου και συγκεκριμένα για τα μέλη των Φ. Σ. Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Συγκεκριμένα, θα διεξαχθούν δύο σεμινάρια: το **Σάββατο 9 Νοεμβρίου** και την **Κυριακή 10 Νοεμβρίου 2019**, από τις **10:00 έως τις 18:30** (ώρα προσέλευσης 09:30), στην Τρίπολη, στους χώρους του **Δημόσιου ΙΕΚ Τρίπολης** (Τέρμα Τεγέας, 22100 Τρίπολη).

Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων κάθε σεμιναρίου είναι **40** και θα τηρηθεί αυστηρά η σειρά προτεραιότητας. Στη διάρκεια του πρακτικού μέρους οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε 20 ζευγάρια και θα παρασκευάσουν τα προγραμματισμένα γαληνικά σκευάσματα, σε χώρο Εργαστηρίου, με βάση έτοιμες γραπτές τυποποιημένες διαδικασίες, που θα λάβουν. Οι συμμετέχοντες φαρμακοποιοί θα λάβουν Βεβαίωση παρακολούθησης, καθώς και **14 μόρια** συνεχιζόμενης εκπαίδευσης φαρμακοποιών από το ΙΔΕΕΑΦ.

Το κόστος εγγραφής για κάθε φαρμακοποιό ανέρχεται σε **20€** (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), ποσό καθαρά συμβολικό, αφού σε αντίστοιχα σεμινάρια εργαστηρίου με πρακτική, το κόστος ξεπερνά τα 150€. Αυτό συμβαίνει γιατί ο ΠΦΣ και το ΙΔΕΕΑΦ έχουν αναλάβει τις δαπάνες χώρου, εκπαιδευτών, σημειώσεων και όλων των οργανωτικών θεμάτων, οι εταιρείες Σύνδεσμος & Fagron ανέλαβαν τον εξοπλισμό και όλα τα αναλώσιμα υλικά, ενώ ο τοπικός Σύλλογος έχει αναλάβει τη δαπάνη του catering. Ουσιαστικά, ο φαρμακοποιός καταβάλλει το ποσό αυτό για να κατοχυρώσει την θέση του στο σεμινάριο, αφού ο αριθμός συμμετοχής είναι περιορισμένος.

Για την υλοποίηση του συνολικού προγράμματος έχει δημιουργηθεί ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα, μέσω της ιστοσελίδας του ΙΔΕΕΑΦ (www.ideeaf.gr/ergastirio), στην οποία θα βρείτε όλες τις πληροφορίες, το ωρολόγιο πρόγραμμα, το αναλυτικό περιεχόμενο του σεμιναρίου (σας το επισυνάπτουμε) και θα **μπορέσετε να προχωρήσετε την ηλεκτρονική εγγραφή σας, για το σεμινάριο του Σαββάτου 9/11 ή της Κυριακής 10/11.**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής
Ανάπτυξης Φαρμακοποιών

Οι εγγραφές μπορούν να γίνουν μόνο ηλεκτρονικά. Στη διάρκεια της εγγραφής σας, θα κάνετε την εξόφληση σε ασφαλές περιβάλλον, με την χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτα και σε λίγα λεπτά θα παραλάβετε στο email σας και το ισόποσο τιμολόγιο του ΙΔΕΕΑΦ, στα φορολογικά στοιχεία που θα έχετε δηλώσει, ώστε να περάσετε τη δαπάνη αυτή στα έξοδα του φαρμακείου σας.

Πιστεύοντας ότι το Σεμινάριο αυτό αποτελεί σημαντική ευκαιρία έγκυρης γνώσης, χωρίς σημαντικό κόστος και αποτελεί εφόδιο για κάθε συνάδελφο φαρμακοποιό, σας καλούμε να συμμετέχετε και να φροντίσετε εγκαίρως για την εγγραφή σας, καθώς ο περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων θα τηρηθεί αυστηρά, για τις ανάγκες επιτυχημένης λειτουργίας του σεμιναρίου.

Για πληροφορίες σχετικά με τα σεμινάρια που θα διεξαχθούν στην Τρίπολη, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Σύλλογο σας, με το ΙΔΕΕΑΦ (210-3410372) και με την οργανώτρια εταιρεία NOUFIO (210-2775219).

Με εκτίμηση,

Για τον ΠΦΣ

Για το ΙΔΕΕΑΦ

Για τον Φ. Σ. Αργολίδας

Για τον Φ. Σ. Αρκαδίας

Απόστολος Βαλτάς

Σεραφείμ Ζήκας

Αριστέα Κατσουλάκου

Βασιλική Φράγκου

Πρόεδρος ΔΣ

Πρόεδρος ΔΣ

Πρόεδρος ΔΣ

Πρόεδρος ΔΣ

Για τον Φ. Σ. Κορινθίας

Για τον Φ. Σ. Λακωνίας

Για τον Φ. Σ. Μεσσηνίας

Αναστασία Μπάρτζη

Κωνσταντίνος Νικόλαρος

Σωτήριος Αργυρόπουλος

Πρόεδρος ΔΣ

Πρόεδρος ΔΣ

Πρόεδρος ΔΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής
Ανάπτυξης Φαρμακοποιών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΔΕΕΑΦ – ΠΦΣ – Εργαστήριο Φαρμακείου

«Υποδειγματική Παρασκευή Γαληνικών Σκευασμάτων - Διασφάλιση Ποιότητας στο εργαστήριο του Φαρμακείου σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Φαρμακοποιία».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

A) ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ (διάρκεια 2 ώρες)

1. Διασφάλιση ποιότητας γαληνικών σκευασμάτων
2. Αξιολόγηση του κινδύνου (Risk assessment) κατά την παρασκευή των γαληνικών σκευασμάτων
3. Ημερομηνία χρήσης στα γαληνικά σκευάσματα. Ασυμβασίες-σταθερότητα

Στο θεωρητικό μέρος θα δοθεί έμφαση στην έννοια της **«Διασφάλισης ποιότητας γαληνικών σκευασμάτων»** που προτείνει το ψήφισμα των υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης CM/ResAP(2011)1 και CM/ResAP(2016)1 και **επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Φαρμακοποιία (Ph. Eur.) από το 2014.**

Όλα τα γαληνικά σκευάσματα παρασκευάζονται και χορηγούνται στους ασθενείς χωρίς να έχουν πάρει έγκριση ή άδεια κυκλοφορίας (unlicensed medicines) από τον ΕΟΦ σε αντίθεση με τα εμπορικά διαθέσιμα ιδιοσκευάσματα. Το γεγονός αυτό επιβάλλει στον γιατρό να κάνει μια εκτίμηση του κινδύνου που προέρχεται από την συνταγογράφηση ενός μη εγκεκριμένου από τον ΕΟΦ γαληνικού σκευάσματος και στον φαρμακοποιό να κάνει μια **κατάλληλη αξιολόγηση του κινδύνου (Risk assessment)** που προέρχεται από τις κρίσιμες παραμέτρους της ποιότητας του γαληνικού σκευάσματος (όπως ποιότητα δραστικής ουσίας, εκδόχων, περιέκτη, μεθόδου παρασκευής, σταθερότητα προϊόντος και προσδιορισμός ημερομηνίας χρήσης).

Κυρίαρχος στόχος των ανωτέρω είναι η **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΓΑΛΗΝΙΚΩΝ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ** δηλαδή η **ΑΣΦΑΛΕΙΑ** και η **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Ν.Π.Δ.Δ.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής
Ανάπτυξης Φαρμακοποιών

Β) ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ: από την θεωρία στην πράξη (διάρκεια 6 ώρες)

Υποδειγματική παρασκευή γαληνικών σκευασμάτων από τις πλέον αντιπροσωπευτικές φαρμακοτεχνικές μορφές.

1. Παρασκευή ρινικής αλοιφής
2. Παρασκευή κρέμας υδροκινόνης
3. Παρασκευή διαλύματος αλωπεκίας μινοξιδίλης
4. Παρασκευή πόσιμου παιδιατρικού εναιωρήματος προπανολόλης
5. Παρασκευή καψακίων κυστίνης

Στο πρακτικό μέρος (εργαστήριο) οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες των δυο ατόμων και η κάθε ομάδα θα παρασκευάσει βάσει ετοιμών γραπτών τυποποιημένων διαδικασιών τα γαληνικά σκευάσματα που προαναφέρθηκαν.

Με την βοήθεια κατάλληλου λογισμικού θα δημιουργηθεί **σύστημα διασφάλισης ποιότητας κατάλληλο για το εργαστήριο φαρμακείου.**

Θα δημιουργηθεί αρχείο παραγωγών, γραπτές τυποποιημένες διαδικασίες, κατάλληλες ετικέτες με τις αναγκαίες οδηγίες, και θα αρχειοθετηθούν οι τυποποιημένες διαδικασίες όλων των συμμετεχόντων εξασφαλίζοντας **την ιχνηλασιμότητα** για όλα τα γαληνικά σκευάσματα που θα παρασκευαστούν κατά την διάρκεια του σεμιναρίου.